

## 93/99 Zilzâl Suresi

1. Dışarı atılan ağırlıklardan kasıt, yerin içinde veya üzerinde bulunanlar olabilir. Yerin çekimini kaybetmesi sonucu üzerindeki sivruluşu olabileceği gibi ölü insanların dirilip çıkması anlamında da olabilir. Çünkü sure, helâk ve haşir olmak üzere bütün bir kıyameti anlatmaktadır (Maverdî, *en-Nüket*).
2. İnsana inkâr ettiği gerçeklerin ortaya çıkacağı günü, üzerinde yaşadığı yeryüzü haber vermektedir. Kur'an'ın haber verdiği gizli ayetler ortaya çıkacak, te'vil gerçekleşecek, ilahî vahyi inkâr edenlere bu gerçekleri üzerinde yaşadıkları ve koynunda uyudukları toprak ilan edecek.
3. "Sadera, yasduru" fiili "An" edatı ile kullanılırsa dönmek, tek başına kullanılırsa öne çıkmak, huzura varmak, vuku bulmak ve ortaya çıkmak anlamlarına gelmektedir. Geçtiği bağlam da dikkate alınarak amellerini görmek için mahşer yerine dönmeleri anlamında çıkıp gelmek diye çevrilmiştir (Razî, *Mefatihul-Gayb*).
4. İnsan, sadece Allah tarafından yazılan yasaların (takdirin) tecellisini (açılışını) görmekle kalmayacak, kendisi tarafından yazdırılan amel defterlerinin açılışını da görecektir ve yaptıklarını tek tek okuyacaktır. Bu ayette görülecek şey amellerin bizzat kendisidir. Görülecek karşılık bu ayette açıkça zikredilmemiştir (Buharî, Tefsir 99/357, 358). Küçük günahlar ya da İslam'a girmekle kişinin bütün geçmiş günahları zaten silineceği için kişinin her yaptığı için karşılığını görmesi diye çevirmek hem ayetin lafzına hem de bazı ayetlere aykırıdır. Allah büyük günahlardan kaçınanların basit kusurlarını affedeceği için muttakî müminler her amelin karşılığını görmeyeceklerdir (4/Nisa 31). Kâfirlerin iyi amelleri ise boşa gitmiştir, karşılığını hiç görmeyeceklerdir (7/Araf 147). Bu ayetle ilgili olarak en küçük amellerini de mi göreceğini hayretle soran genç sahabî Ebu Said el-Hudrî'ye Allah Rasulü; "Memnun ol, ey Ebu Said! Yaptığın her salih amele on sevap verilecektir." buyurmuştur (Mevdudî, *Tefhim*, sureye giriş).